

ABONAMENTUL

un an . 28 Cor.
un jum. . 14 "
o lună . 2.40 "

Prețul de zi pentru România și străinătate pe an 40 franci.

Preț pentru oraș și comitat 502.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRATIA :
Strada Deak Ferenc Nr. 20.
INSERTIUNILE
se primesc la administrație.
Mulțămite publice și Loc
deschis costă fiecare șir
20 filerl.
Manuscripte nu să înapo-
lază.

Palavrele autorizate.

Arad, 14 August 1911.

Ta-tam! Ta-tam! Ta-tam!...
Căldurile de vară dogoresc înainte și ating fruntea pensionară a domnului director cu sudorile unei frământări intelectuale. Spiritul și concentrarea au dispărut mult de după fruntea asta strălucită și rămas decât flegma, care nu produce. În când în când d. director din redacția autorizată mai foiletează prin ultimele numere ale „Tribunei”, le aruncă furios în căpătoarea de după ușă, se răzgândește, ridică din nou, le șterge cu batista și ciște mai departe, doar va putea găsi, în gloanele adversarilor nerușinați, vre-un gând, vre-un spirit care să-i poată servi de subiect pentru autorizatul de mâine. De obicei pensionarii au nevoie de ceva agreabile din afară, de ceva fortifiant, ca să poată și ei inspira pentru vre-o faptă. Așese acum destul, de se pomenise cu ceva noduri în gât. Pasul nervos îi trecea prin sala redacției, buza îi se încrețea ca punga, umerii obrazilor îi se crispeză și, după convenitele greutăți de concepție, iată-l la masă, hodorogind din nou pe ea, cu aceleași degete osoase:
Ta-tam! Ta-tam! Ta-tam!

E liniște, de nici șoarecele, din colțul maculatură, nu se mișcă, din respect stră stăpân. Nu se aude decât scârțâitul unei de găscă a directorului, — căci pensionarii scriu cu condeie de găscă, nu cu de ble de oțel! Numai câte odată se aude

ceva șgomotos din gesturile celui ce compune, când, necăjit, șterge în text și subliniază cu furie anumite epitete injurioase la adresa „Tribunei”. Din când în când apoi trage cu ochiul la vre-o stilistică de-a lui Manliu, așezată la dispoziția redacției agramate, și, cu chiu, cu vai, cu înjurături printre dinți, îi toarnă următoarea tiradă de forță:

„....Suntem — începe domnul director — așadară în clar, că am stabilit pe deplin duplicitatea „Tribunei” și, prin urmare, am ajuns așa zicând, în stadiul de după criză și că ar fi timpul firesc și natural, ca „independenta” să piară, căci trebuie să piară, așa am vrut eu și așa am poruncit la alții să voiască. Mai întâi că se ține cu Mangra, cu toate că pe față nu îndrăznește a o mărturisi și asta este o probă, că trăiește în duplicitate. Și apoi a săvârșit tradare, pe care n'am putut-o dovedi deocamdată, dar e sigur că în viitorul îndepărtat vom reuși. Căci altfel ce-ar însemna întâlnirile lui Ciorogar cu Brote și cu Mangra? Ce-ar însemna înțelegerile lui Oncu cu literații și cu Bocu, — trăzni-i-ar, sfântul Ilie, să-i trăzniască! — că tare se îndârjesc să ducă neamul la peire și să facă pârleaz în comitet. (Tonul directorului enervat se ridică aici și curg șiroaie de broboane pe frunte, căzând pe manuscris! Red.) Dar decât să piară neamul nostru, asta unaltă după cât vine; decât să se strice buna rânduială dela autorizatul meu, mai bine ducă-se ei la pustia! Ducă-se cu toată literatura lor, care și așa nu are ce căuta în politica noastră! Ducă-se la Han-tătar cu opiniile lor libere cu tot, cari n'au ce căuta în

viața subjugată a unui popor cu comitet! Și deie-ne nouă bună pace să gustăm pen-sia noastră binemeritată în hodină autorizată. Aventurierii și oamenii neserioși (aici urmează și alte epitete ireproductibile. Red.) nu ne înspăimântă și combatem ia așa, ca să nu-i băgăm în seamă. Numai cu Goga, poate, ar fi bine să ne împăcăm, căci el știe să nenorociască pe ființele Vezuului. Dar încolo (aici tonul directorului ajunge la înălțimi stridente! Red.) trăiască steagul nostru cel autorizat și sus să avem inimile, căci mare e puterea solidarității!”...

Gândul se încheie cu obicinuitul acord:

Ta-tam! Ta-tam! Ta-tam!

Cu degetele pline de cerneală directorul își deapără vechiul marș, de data asta într'un *dolce tremolo* de descărcare a unei conștiințe torturate. Cu ochii injectați de urmările încordării, își recitește șgărăiturile și, scoțându-și o oglindită, se uită în ea cu satisfacția datoriei împlinite și pun-ga din jurul buzelor îi se descrețește într'un zîmbet lătăreț.

După două ceasuri, în aceeaș cameră autorizată. Șgomotul timid al unei sonerii anunță pe cineva. E mercenarul cel mai de seamă din redacție, pescuit direct din apele Dâmboviței. Tinărul se închină șfios, cum se cuvine în fața șefului și, fluturând în mână câteva șpalturi de corectură, se apropie cu smerenie. Și inspirat de cine știe ce ideie fericită, îi zice stăpânului cu îndrăzneală:

FOIȚA ZIARULUI „TRIBUNA”

Cortina.

De A. Herz.

Nu poate fi, om, pe lume care să nu fie stăpân de o nerăbdătoare curiozitate în fața unei uși închise și nu poți să nu simți o cât de mică plăcere în clipa când îi desfăci întâia oară capacul. Această curiozitate care te îndeamnă să afli de-auna ce se petrece în dosul unui zid sau care alții îi face să se uite prin geam, când tree pe scenă, îți dă cea mai delicioasă senzație la teatru în fața cortinei lăstate.

Perdeaua asta care se ridică și care se lasă atât târziu, după ce ți-a îngăduit să vezi și să afli ce se petrece în dosul ei și care se ridică din nou să-ți mai arate ceva și iar cade și iar se ridică, până ce te-a lămurit cu desăvârșire, are ceva din aura cheii prin care te uiți, când iești mic, în fața de-alături.

Cortina n'a fost făcută la Tetrul numai pentru a îngădui așezarea decorului, ci ca să-ți dea și sentimentul asta de curiozitate, care te stăpânește de când te-ai născut și vrei să știi ce se întâmplă, până când mori și vrei să știi ce e după moarte.

O cutie întoarsă cu capacul spre tine și capacul îl ridici sau îl cobori, cum cobori și ridici ferestra unui vagon de tren, iată cortina! Ce plăcere îți face capacul, dacă de fiecare dată, când se ridică găsești altceva în cutie! Și, spunea de cortină, că e zidul unei odăi pe care îl spargi ca să vezi ce se petrece în odă și

poate mai sugestiv e Rostand când o asemuește cu un zid ce-și i-a zborul:

„Le rideau c'est un mur qui s'envole.”

Și cortina se deschide să-ți arate un colț de viață, cu toate patimile ce-o frământă, cu toate năzuințele și năzăririle ei, și-apoi cade din nou ca să-ți dea răgaz să cugeți asupra celor văzute și auzite, pentru că acolo în fundul cutiei sunt ființe vii care se mișcă, sunt ființe vii care intrupează o patimă, o virtute, un colț al sufletului omenesc, fără șfiori care să le pună în mișcare, să-i facă să umble ca într'un teatru de păpuși, dar cu alte șfiori, nevăzute și care leagă actorul de voința autorului.

De o parte și de alta a ei, acelaș neastâmpăr, aceeaș nerăbdare. Cei din sală vor să vadă, cei de pe scenă vor să se arate. Curiozitatea și nerăbdarea e atât de mare și de o parte și de cealaltă, încât pe scenă se strigă, se aleargă, se vorbește mult și se face puțin; în sală se bate din palme și fiecare minută întârziată pare un ceas.

Spectatorii din sală nu pot vedea nimic până la ridicarea cortinei; lumea de pe scenă, pe scene, mai nerăbdătoare, a găsit mijlocul să pătrundă taina de dincolo de rapă, printr'o deschizătură care te îngăduie să vezi tot și să nu fi văzut de nimeni.

Câte priviri nu s'au strecurat pe acolo! Ale regisorului care așteaptă să dea semnalul; ale actorilor emoționați, care se uită mânați de puterea obiceiului și care preocupați de rol nu văd nimic; ale autorului neliniștit de sala ce se umple greu. Și în fața lor, acelaș lucru la toți: o arișă gură de balaur ce stă gata să te înghită!

Când stai să te uiți prin perdeaua asta care îți dă cea mai invidiată glorie; care se ridică la un moment dat, să te arate pe tine mulțimei care te cheamă; când stai să te uiți prin perdeaua asta, de al cărei număr de ridicări atarnă consacrarea ta de autor dramatic, te străbate un fior straniu și-ți vin în minte ochii atâtor, care s'au încercuit cu inelul din jurul deschizăturii, ochi care au văzut în față, culmea cătră care s'au înălțat și de unde au privit în jos cu bunătațe și alții care au văzut prăpastia adâncă din fundul căreia s'au uitat în sus cu ură.

Perdeaua asta s'a ridicat de atâtea ori, ca să lase să străbată rampa, atâtea opere neperitoare; s'a legănat de atâtea ori în armonia neîntrecută a versurilor, s'a încrețit de atâtea ori la auzul atâtor cruzimi din viață; s'a coborât ușoară, ca o ploaie de petale, pe succesul unui scitor care începe sau pe creația unui artist mare; s'a coborât cu melancolie, ca un sbor de frunze veștejite, pe căderea unuia sau a altuia și pe nădejdea tuturor.

În cutia al cărei capac e, păstrează ea gloriile literaturii și ale scenei; ea e hotarul între vis și viață și pentru că lasă să se întrevadă totdeauna un colț al sufletului nostru, poate că simbolizează prin veșnica ei ridicare și coborire, veșnica înălțare și umilire a sufletului omenesc.

Iată pentru ce gândindu-mă la atâtea frumoșete, în clipa când se ridică, în liniștea și în întunericul care se face deodată în sală, un fior îmi străbate tot trupul și ca într'o catedrală, mi-se pare că văd preotul catolic ridicând, cu amândouă mâinile sfânta cuminecătură.

Ne împărtășim și aceea din durerea omenirii.

— „Măria Ta, d-le director! Ingăduiți-mi o părere. Haiducii și anarhiștii aceia ai lui Oncu au destule păreri libere, dați-mi și mie voie să am una. Iată de ce e vorba. Am observat, de când sunt la D-voastră, că facem la foaie aceeaș oribilă greșeală. În timp ce tribuniștii au în fiecare zi o problemă interesantă de tratat și știu să deie ziarului un aspect viou de variație, noi ne mărginim în autorizatul nostru la ideile din articolul D-voastră de astăzi. În cele vre-o 167 de numere, câte au ieșit din „Românul”, s'au putut ceti cel puțin de 150 de ori aceeaș liturgie de-arîndul. Ba că pentru tradarea lui Mangra e vinovată „Tribuna” și că organul acesta trebuie să piară, fiindcă așa au prevestit umbrele străbunilor din Bizanț ai d-lui Zamfirescu. Ba că literații nu au ce căuta în luptă și d-ta cauți pe literații din țară cu lumânarea. Doresc să te întreb: unde vom ajunge, dacă nu vom rezerva spațiu pentru alte idei, căci în jurul acestora, pe cari le agițăm, lumea nu se poate învăța! Ce ne facem noi cu repetarea zilnică și fără efect simțit a năroziilor acestora, pe cari cetitorii le știu acum de-a rostul, cum copiii își cunosc catechismul? Căci trebuie să știi, maestre, că cetitorul nu poate fi îndopat tot cu ceapă, tot ceapă. Trebuie să-i mai dăm și carne cu varză! Ii s'ar mai putea serie și domnului doctor Vaida, să se facă un higienist mai bun pentru stomacurile cetitorilor noștri și să ne mai vorbiască și de apa din Karlsbad, căci, cu tratamentul de vorbe brutale, nimic nu se vindecă și acest soi de asanare a crizei, cu siluirea opiniei publice, aplicată zilnic, încercă numai situația”...

Tânărul, inspirat din cine știe ce împrejurări, voiește să-și continue perorația și iată-l, intrerupt de directorul, care se repede cu foarfeca asupra lui și tremurînd de mânie îi urlă în urechi, arătându-i ușa:

„Taci din gură, jigodie! *Knurre nicht, Pudel!* cum zice neamțul! Că te trimit la Dâmbovița!”

Și articolul a apărut și se va mai repro-

Invins.

*Cu ochii mari și blânzi, fără de vină,
Umbriți de gene lungi și mătăsoase
Mi-aduci cu tine clipe norocoase,
Nădejdea mea, o zare de lumină.*

*Sfios mă chiamă 'n serile de vară
Fiorul sfânt al dragostei curate!...
Mi-e 'nvinsă azi a inimii cetate
Dar nu văd oști și n'aud nici fanfară.*

*Răsai din umbra vremurilor duse
Iubita mea, senină 'nvingătoare,
Din ochii-ți blânzi o rază să mi strecoare
In suflet pacea vieților apuse.*

*Te-astept acum când luncile's în floare,
Deschise-ți stau în cale drumuri multe;
Dar vino, codrul, dornic să ne-asculte,
Ne cântă doine blânde-adormitoare.*

I. N. Părvulescu.

duce și mâne și ridicolul autorizat va mai continua, firește cu felurite variante, până la nemurire.

Nu știm dacă informația ni-s'a trimis de un amic al nostru ca fiind perfect exactă, dar o reproducem aici, căci fondul esențial se potrivește de minune cu realitatea în-saș. Într'adevăr, toată zădarnica asta hărțuială a „Românului”, cu palavre neîncetate, cu neputința de a da unei discuțiuni un caracter mai ridicat și de a nu cădea în josnicii sforăitoare la adresa adversarului, o poate constata ori și cine. Funcțiunea asta mașinală de a repeta zilnic aceleași injurii, bănuieli și insinuări și a nu ști aduce în ele nimic original și demn de credință, este o patentă mărturisire a sărăciei de duh în direcția autorizatului, redus la rolul unei mori de vânt. Pensionar, fără nici un spirit de observație, monotonul ei director, în loc de a avea o perspectivă asupra evenimentelor din țară și din politica țarilor, cu cari ne învecinăm, are o singură specialitate, anume de a-și roade unghiile din pricina „Tribunei”. Vin chestiuni mari la ordinea zilei, ca legea armatei și autorizatului nu ne spune vre-un cuvânt competent despre credința oficială în această materie, nici nu desfășoară vre-o normă pentru partidul nostru național. Se întâmplă în viața noastră zilnică socială și culturală fapte, cari, oricât ar fi de neînsemnate pentru firi nesimțitoare, reprezintă o problemă caracteristică ce cere să fie discutată, din datorie către cetitori și către menirea presei, ce se respectă. Se cere unei gazete moderne o seninătate mai mare, un suflet mai larg și când colo oamenii ăștia, îmbăcsiți de pretenții, în frunte cu acel condei maniac de găscă, se desvălesc ca răspânditori de palavre. Și categoria asta de publiciști strigă mereu după dreptul existenței autorizatului și pentru pierderea noastră! E ceva absurd și amăgitor din logica lor încălțită!

Naționalizarea socialismului. Deputatul în Camera austriacă, Hans Knirsch, a vorbit la 10 August într'o întrunire a muncitorilor din cercul electoral Teschen. Hans Knirsch a arătat că suprema datorie a muncitorilor germani este să se despartă de internaționalism. Putem vedea, a zis, că edificiul internaționalismului se clatină din temelii. Toți muncitorii tuturor naționalităților austriace se pătrund din ce în ce mai mult de ideia națională. Socialiștii cehi, disconsiderînd ori ce împotriviri, s'au organizat pe baze naționale. Numai socialiștii germani stăruie încă în internaționalism.

Deputatul Knirsch a recomandat adunării organizarea socialiștilor austriaci pe baze naționale. Discursul lui a fost primit cu aplauze însuflețite de adunare, astfel încât putem înregistra prin aceasta un nou triumf al ideii naționale, care s'ar fi părut abandonată în vremea din urmă.

Un nou articol al lui Tisza. În numărul de ieri al ziarului „Az Ujság”, contele Tisza a scris un nou articol de propagandă pentru reformele militare. Contele face cu acest prilej un strașnic rechizitoriu fostei coaliții și actualilor opozanți. Arată întreagă nota de ridicolă frazeologie a „guvernului național” și explică pe larg cum triștii eroi ai coaliției au dat de mal întreagă politica ungurească și finanțele țării. Ce spune contele Tisza este adevărat, dar adevărat este și faptul că acești frazeologi cari au jonglat și jonglează și astăzi cu lozinci primejdioase redau însăfârșit întreagă mentalitatea societății ungurești îmbățată cu visări nebune, ca de pildă ideia de stat

maghiar cuibărită și în creerul nobilului nostru conte „impăciuitor”.

Urmașul lui Schönaich. Din Viena ni-se anunță: În cererile politice bine informate se afirmă că în locul baronului Schönaich va fi numit ministru comun de războiu generalul Krobotin, șef de secție în acest minister. Numirea se va publica după 18 August.

Două zile vacanțe parlamentare. Luni și Marti Camera deputaților nu ține ședințe. În ședința următoare, de Miercuri, vor avea loc opt votări nominale amânate de Sâmbătă.

O înțelegere bulgaro-română. Ziarul sârbesc „Dnevni List” publică o noutate care într'adevăr pare senzațională în cererile diplomatice.

Numitul ziar din Belgrad spune că un bun cunoscător al situațiunii politice din România ar fi aflat că în timpul din urmă, sub influența exercitată din Viena, ar fi intervenit o înțelegere secretă între Bulgaria și România. Care este însă tema acestei înțelegeri, nu se știe nimic pozitiv până acum. Ceea ce se știe însă sigur, este că în curînd legăturile între dinastia română și cea bulgară vor fi strâns legate, prin faptul că peste câteva zile moștenitorul tronului bulgar, Prințul Boris se va logodi cu nepoata regelui Carol I, principesa Elisabeta. Mijlocitor în această afacere ar fi diplomația austriacă.

Tisza și Khuen.

— Situația politică. —

Budapesta, 14 August.

În sânul partidului guvernamental, în sânul partidului „național al muncii” cum l'a numit fostul ministru-președinte contele Tisza, nervozitatea membrilor începe să se manifeste tot mai vădit. Mai ales de când acest partid s'a convins că obstrucția nu poate fi înfrîntă cu atîta ușurință cum credeau optimiștii și că poate să avem alegeri nouă — se ivesc cele dintâi semne ale unei selecționări.

Este cert că toată politica guvernului actual este îndrumată în rîndul întăi de contele Tisza, care a contribuit în mare măsură și la rezultatul alegerilor atît de favorabil pentru guvern. Luni de zile, contele Tisza a fost preaslăvit ca „marele șef”: aparația lui în Cameră era întotdeauna salutată cu urale însuflețite și fiecare discurs al lui era prezintat ca un mare eveniment politic.

Și, într'adevăr, se părea o vreme că steaua contelui Tisza a răsărit din nou. Opoziția, eșită din campania electorală aproape înfrîntă, la început n'a putut să desfășure nici o acțiune parlamentară serioasă și discuțiile deosebitelor proiecte de legi cari s'au prezintat Camerei deputaților au fost tot atâtea triumfuri pentru partidul guvernamental. Și optimiștii sperau că vor învinge tot cu aceiași iuteală și la discuția asupra reformelor militare.

Aici însă situația s'a schimbat dintr'odată. Frațiunile opoziționiste, înțelegînd că nu pot combate guvernul cu sortii serioase de izbîndă cîtă vreme nu există între ele o înțelegere, au încheiat o nouă coaliție și au proclamat obstrucția tehnică care acum ține de două luni, fără să se poată prevedea sfârșitul ei. Apelul contelui Tisza, care l'a adresat opoziției în cunoscutul său discurs în chestia reformelor militare, a răsunit fără efect și nici chiar asupra membrilor propriului său partid n'a produs o impresie deosebită.

Aversiunea hotărâtă a contelui Tisza întru votului universal a început să-i înăbușeze tot mai mulți aderenți, cari văd această împotrivire a contelui Tisza o înăbușare a guvernului. Și aderenții votului universal încep să se grupeze în jurul contelui Khuen-Héderváry, în vreme în jurul contelui Tisza nu rămân decât borenii, vechea „gardă” a partidului liberal de odinioară.

Cumcă solidaritatea din partidul guvernamental lasă mult de dorit, dovedește întrunirea de Vineri seara a deputaților guvernamentali la cină comună. S'au rostit mai multe toasturi în care era pre-ărit ministrul-președinte contele Khuen-Héderváry. S'au rostit vre-o cinci toasturi să se facă măcar amintire de „marele” contele Tisza, dar aducându-i-se ovații entuziaste contelui Khuen.

Abia căttă sfârșitul cinii s'a ridicat banul Gerliczy Ferencz pentru a-l sărbători și pe contele Tisza. Drept răspuns imediat s'au mai rostit două toasturi pentru contele Khuen-Héderváry. Incidentul acesta a fost remarcat de întreaga presă și viu comentat în cercurile politice.

Tot mai mult se cristalizează și în sânul partidului guvernamental convingerea că cea mai însemnată chestiune a țării rezolvire trebuie să premergea tuturor acțiunilor guvernului este chestiunea votului universal. Tot mai mult se întărește convingerea acestor cercuri că a fost o greșală de-a nu se prezenta Camerei de mult proiectul votului universal și toate dificultățile guvernului au fost prinuite de îndărătnicia contelui Tisza care cu nici un preț nu voia să știe de votul universal.

Glasurile cari admit acum posibilitatea unui *unctim* între reformele militare și reforma electorală se înmulțesc pe zi ce merge și în sânul partidului guvernamental. Se pare, însă, că întoarcerea aceasta spre gânduri mai bune vine prea târziu. Izbânda de până acum a opoziției și demisia ministrului comun de război sunt pentru opoziționiști tot atâtea motive să nutrească nădejdea că vor putea sili guvernul să ia dela ordinea zilei reformele militare și să prezinte în locul lor proiectul de lege despre votul universal.

Și cu cât devine mai actuală chestiunea reformei electorale, cu atât crește goșul în jurul contelui Tisza. Numai aderenții lui personali mai stăruie pe lângă atitudinea intransigentă de până acum, refuzând orice compromis cu opoziția și vestind ca armă zdrobitoare — alegerile nouă.

Dar chiar alegerile aceste nouă sunt un îndemn puternic pentru mulți dintre membrii partidului guvernamental de-a se aduna mai strâns în jurul contelui Khuen-Héderváry, care e străin de această idee.

Steaua contelui Tisza și-a ajuns punctul de culminație și începe să apună din nou.

Chestiunea votului universal nu mai poate fi luată dela ordinea de zi până nu va fi definitiv rezolvită.

Până când?

De Dr. Aurel Iuga.

Pacea trâmbițată în lumea largă de prim-ministrul Khuen e ironia și batjocura cea mai obraznică posibilă la adresa noastră a Românilor. De când cu acțiunea de împăcare a guvernului, șovinismul unghuresc par'că a izbucnit cu puteri înzecite.

Micii satrapi ai stăpânirii nu mai cunosc margini în persecutarea noastră. Te mușcă, te împunge, te apasă, te șicanează în toate formele posibile.

Și cel mai mizerabil servitor dela cutare oficiu public unghuresc își bate joc de sanctuarul sentimentelor noastre naționale. Îți râde în față cutare creatură pusă în fruntea unui cerc administrativ, când te provoci la lege și la dreptul codificat.

Bietul țaran român e dat pe ușă afară, dacă cutează înaintea „Mărilor Sale” să-și spună numele de Niculae în loc de „Miklós”, ori să-și spună satul Șunturug în loc de „Sántafalva”.

Feciorii și fetele noastre nu mai cutează să îmbrace mândrul nostru port românesc, căci jandarmii cu sulitele se aruncă ca niște fiară sălbatice asupra lor, când poartă cingătoarea tricoloră la brâu. S'au întâmplat cazuri, că fete și feciori au fost desbrăcați formal de hainele lor, căci tricolorul românesc era atârnat de ele și statul era în pericol.

Arcușul lăutarului nu mai are voie să intoneze în careva local public melodiile noastre, căci credincioșii slujbași ai stăpânirii stau la pândă și jandarmii răsar îndată la spatele „agitatorilor”.

La Beclean s'a întâmplat, că o societate românească petrecea în otel. La porunca domnilor dela masă lăutarii au intonat imnul nostru „Desteaptă-te Române”. O, dar ce să vezi. Patria era deja tradată. În ziua următoare întreaga societate, cu lăutari cu tot, erau la porunca protopretorului — un pașă pe ținutul lui — înaintea jandarmilor la interogator. Astăzi e în curs un grandios proces de agitație. Agitatorii, trădătorii de patrie, irrendiștii trebuie pedepsiți cu asprime, iar instrumentele bietilor lăutari trebuie confiscate și trimise în muzeul criminologic la Budapesta.

Un paznic stupid al ideii de stat a interzis chelnărului din restaurant să vorbească în limba valahă cu mușterii români.

Apa minerală „Hebe” dela Sângeorzul român — care, după părerea profesorilor dela universitățile unghurești, concurează cu apa de Karlsbad — e „apă valahă” („oláh viz), deci un patriot unghur nu e permis să o bea.

Un domn a avut cutezanța să se afirme de român în societatea unor unghuri. Ca hienile s'au năpustit asupra lui și un orator perciunat și-a exprimat publice indignarea, cum de Românii încă nu vreau să înțeleagă, că în Ungaria numai unghuri pot să existe.

Un Român voia să-și edifice o casă în

centrul unui orașel. I-s'a denegat permisiunea din partea forului administrativ, căci ea valah numai strică frumșetei strădeii („elcsúfitja az utcát”).

Și noi toate acestea le suferim aici pe plaiurile noastre strămoșești, la noi acasă. Pe pământul udat de sângele străbunilor noștri îndurăm atâta batjocură.

Până când oare?!

Acestea toate sunt semnele împăcării propovăduite de guvernul numit „conci-liant”.

Semne îngrozitoare, cari nu trebuie însă să ne descurajeze. Stăpânii noștri și societatea iudeo-maghiară ne fac servicii neprețuite prin procedura lor aziatică. Știut este doar, că orice acțiune naște reacțiune. Numai în forma aceasta ies la iveală sentimentele ascunse, ce zac în fundul sufletului românesc și-și așteaptă plinirea vremii.

Înainte deci cu „pacea”.

Congregația comitatului Târnavei-mici.

— Sedință furtunoasă. —

— 10 August c.

Intr'o extremă agitație a membrilor, cari au luat parte într'un număr neobișnuit de mare, s'a întrunit la 10 August n. congregația com. Târnavei-mici la o sedință extraordinară. Membrii români, fiindcă au fost la ordinea zilei obiecte de interes special, n'au luat parte într'un număr mai mare. Dar prefectul și ciracii lui folosindu-se tocmai de momentul acesta, au vrut să comită o ilegalitate. Observând Românii intenția lor, au vrut să oprească lucrul acesta cu tot prețul iscându-se un zgomot infernal și un scandal nemaipomenit din cauză aceasta. Iată raportul scurt despre sedință:

Congregația se deschide la orele 9, fiind de față la vre-o 180 de membrii, dar dintre aceia români numai trei: d. Simion Căluțiu, d. Dr. Romul Boila și d. protopop Laurentiu Pascu. Prefectul Kemény Ákos prin o vorbire scurtă, în care desaproabă lupta inversunată a opoziției și se declară pe lângă reformele militare, deschide sedința.

La cuvântul imediat prezidentul partidului guvernamental Pekri și înaintează o propunere, în sensul căreia congregația comitatului Târnavei-mici votează încredere guvernului și desapobă obstrucția din parlament. Se ridică d. Dr. Romul Boila. Vorbirea lui e secundată de niște contracizeri vii și de un zgomot crescendo. Oratorul care la început a vorbit liniștit e scos din fire prin purtarea neserioasă a membrilor maghiari și după ce s'a liniștit într'u câțva zgomot, face următoarea observare:

— Nu mă mir de ținuta d-voastră, căci comitatul acesta de 30 de ani e sluga plecată a tuturor guvernelor; aici sunt cei mai mari mameluci din toată țara. Oratorul n'a mai putut continua, toți au sărit de pe scaune, ca mușcați de șarpe și cu pumnii amenințatori s'au apropiat până la vorbitor strigând în gura mare: Abzug. Du-te la România. Cum cutezați să vorbiți așa despre noi, etc. etc. D. Boila a așteptat până ce s'au liniștit domni întru câțva, iar după aceea a continuat astfel:

Insuși d. prefect, care prezidează această adunare a fost până acuma membru la mai multe partide politice; pe timpul așa numitei „rezistență națională” nicăiri nu erau prefecti, dar aici la noi a fost și atunci. Aceasta e rușinea comitatului, dar mai întâi e rușinea partidului său. Deci sunt silit să repet încă odată expresiunea folosită mai înainte: aici se află cei mai neputincioși

Fiți cu aten-
țiune la firmă!

GYULAY KÁROLY

**Atelier de fotografii artistice,
— — de primul rang. — —**

TIMIȘOARA, Józsefváros, Hunyady u. 5.

— — (Lângă Casina »Délvidéki«.) — —

Fotografi și portrete, reproducții după fotografi vechi și noul în mărime naturală, expuneri de obiective speciale pentru interioruri, acatice, și lucrări în aquarel și olei artistic executate. Ceice se provoacă la anunțul din »Tribuna« capătă 10% rabat. Fiți cu atențiune la firmă.

teptată de întreaga mulțime cetitoare cu cea mai călduroasă grabă și de sigur, îndreptând o lipsă de delicatete măcar, revistele autorizate își vor spune cuvântul lor, cuvânt pe care l-au spus cu o dezinvoltură stranie, când cu apariția tuturor „Bacantelor” Vițienesti!

Iasi, August.

Corneliu Carp.

Cronică externă.

Turburările din Spania. Se confirmă oficial știrea că matelotii de pe cuirasatul „Numancia” au fost executați.

Faptul acesta a provocat o mare agitație în Spania.

La Cadix s'au dat lupte pe străzi între armată și socialdemocrații cari protestau în contra guvernului.

Ziarele n'au apărut astăzi.

Toate prăvăliile sunt închise.

La Catalonia agitația a ajuns punctul culminant. Sunt temeri de grave excese.

Primul ministru Canalejas a declarat următoarele despre răscoala matelotilor de pe vasul „Numancia”:

„Intre matelotii vasului erau 7 republicani, cari desfășurau o agitație cu caracter republican printre colegii lor. Ei părăseau adeseori vasul și continuau cu agitațiile și printre popor.

Ei erau în legătură și cu matelotii altor vase de război. Scopul lor a fost să ia în stăpânire lor vasul „Numancia”, cu care voiau să plece la Malaga și să comunice guvernatorului de acolo că flota spaniolă a proclamat republică, invitându-l să se predea.

După aceea ei și-ar fi continuat drumul prin toate forturile spaniole și ar procedat la fel.

Șeful acestor mateloti republicani era Molva, asupra lui s'au aflat mi multe documente și scrisori din cari rezultă că avea relațiuni întinse cu republicanii, mai ales cu aceia din Portugalia.

Înainte executiei a declarat că știa ce soartă îl așteaptă, se bucură însă că n'au avut aceeași soartă și colegii săi”.

INFORMAȚII.

ARAD, 14 August n. 1911.

Serbările Ligei Culturale.

În zilele de 28 August (Duminică), 29 (Țăierea cap. sf. Ion) și 30 (luarea Griviței) st. v. vor avea loc la București în parcul Carol I dela Filaret grandioase serbări populare date de Liga pentru unitatea culturală a tuturor Românilor.

Pregătirile au început de multă vreme și acum se lucrează cu activitate pentru un succes cât mai strălucit, așa ca publicul să se poată bucura timp de 3 zile de cele mai alese și mai variate distrații.

D. B. St. Delavrancea, Ministrul Lucrărilor Publice, apreciând însemnătatea acestor extraordinare serbări, a bineviot să acorde o reducere de 75% pe C. F. R. din oricare punct al țării, astfel ca toată lumea să poată lua parte la ele. E un avantaj absolut excepțional. Vor veni la ele și Români de peste hotare.

Intrarea la serbări revine gratuit căci se face în schimbul cumpărării unui bilet din loteria Ligei (1 leu).

Intre punctele care vor compune programul serbărilor, amintim:

1. Sboruri cu aeroplan.

2. Expoziție de costume naționale și concurs de costume naționale din toate ținuturile locuite de Români (cu premii).

3. Doine cântate din caval de ciobani din Vrancea.

4. Mare tombolă cu toate numerele câștigătoare.

5. Cinematograf special. 6. Călușei și Dulas.

7. Serenade venețiene și coruri pe lac.

8. Muzici militare.

9. Bal popular cu diferite surprize. 10. Bătae cu flori, serpentine și confetti.

11. Dansuri și hore naționale. 12. Water-chute.

13. Curse de biciclete și automobil.

14. Premii de frumsețe și postă.

15. Lupte de box, exerciții la bare și jocuri gimnastice.

16. Artificii și rachete.

17. Piese teatrale la arenele Romane.

18. Julian.

19. Asaltul dela Grivița (30 August) etc. etc.

Programul special al ficărei zile se va anunța la timp.

Inceputul serbărilor va fi la orele 10 dim. și vor ține până la 2 noaptea.

Tramvaiele vor fi la dispoziția publicului în tot timpul.

Se prevede de pe acuma afluența ce va fi, iar succesul serbărilor va fi la înălțimea așteptărilor tuturor.

Pentru bunul succes al acestor frumoase serbări Liga Culturală face apel la *sprijinul larg al Românilor de pretutindeni.*

Accentuăm, deosebit, *punctul din program cu privire la Expoziția de costume naționale și produse casnice românești din toate ținuturile locuite de Români.* Pentru aceasta, îndemnăm publicul dela noi să trimită pe adresa d-nei Russu-Șirianu (București, Str. Fântânei, 1) *orice produse de asemenea natură*, cu mențiunea: „Pentru expoziția din parcul Carol, „Aug. 1911”, — spre a fi scutite de vamă.

— **Buletin meteorologic.** Institutul meteorologic anunță vreme caldă, pe alocuri cu ploi și furtuni. Scăderea temperaturii e iminentă.

Temperatura la amiază a fost 27.6 în Budapesta, 29.8 în Arad.

Mitropolitul Mețianu — Mitropolit-primat al României „Keleti Értésítő” din Budapesta crede a ști, din cercuri românești bine informate, că guvernul din București a început tratative cu mitropolitul Mețianu să primească a fi ales Primat al României.

Cum Mețianu are 82 de ani, ziarul maghiar crede că e probabil să nu primească propunerea guvernului român.

— **Moartea prințului Alexandru Bibescu.** Din Aix les Bains sosește știrea că a încetat acolo din viață, prințul Alexandru Bibescu, ultimul fiu al domitorului Bibescu, care a domnit asupra țării în 1848.

Alex. Bibescu s'a căsătorit acum trei ani cu artista franceză Beye.

Prințul Alexandru Bibescu, născut la 1841, este al patrulea fiu al Prințului George Bibescu, fost domn al Munteniei.

Și-a făcut studiile la Paris, unde s'a și stabilit. Om foarte cult s'a consacrat studiilor literare și bibliografice. A colecționat edițiunile cele mai frumoase și mai rare apărute în secolele trecute ori în timpurile noastre. Ajunsese să aibă cea mai frumoasă și mai prețioasă bibliotecă din Europa, prețuită la câteva milioane.

Prințul Bibescu a fost și scriitor și o natură de artist cât se poate de rafinată. A adunat și opere de preț, atât în sculptură cât și în pictură, iar ca scriitor a publicat versuri și proză în limba franceză foarte bine apreciate.

A scris între altele: Les septaux (1878), le grand Veymont (1889), Dephimiana, Sonnets intimes, Berthold Damcke și în fine La Question du vers francais (1893), o operă critică a teorii-

lor școlii decadente franceze, care este un documentat răspuns la faimoasele atacuri ale lui P. Psichari și Anatole France, la 1891, în contra versului liber.

Ce păcat și cât de dureros este că și acest român a fost cu desăvârșire străin de neamul său!

— **Pentru „Facla”.** Revista necunoscută la „Facla” din București, se încearcă să parodieze năravurile festive ale ziarelor și revistelor cari au sărbătorit pe d. N. Iorga, cu prilejul împlinirii alor patruzeci ani de laborioasă viață rodnică. Nu vom cere să cutăm cu această revistă asupra valorii recunoscutului Iorga. Nici nu am putea. Întreg numărul 31, înnat în chip ironic dlui Iorga, este plin de injurii asupra omului Iorga, iar pornografiile unui așa zis ieromonah con lipsit de ori ce bună cuviință se pedepsește tăcere. Ținem să protestăm însă împotriva procedurilor catilinare ale numitei reviste, care și ia îndrăzneala, nu știm de unde, de a ponegri pe toți reprezentanții de seamă ai Românilor din regat. Ce fel de urmăresc oamenii grupați în jurul „Faclei” prin aceste apucături? Noi nu ne putem închipui. Distrug naționalismului? Acest naționalism trăiește însă și trăiește totdeauna în întreg Regatul român, fără să poată fi distrus de anumite Argini înzestrați cu un caracteristic fiilor lui Israel. Atunci?... Sfătuim pe dl. D. Cocea singurul român, după cât știm, care scrie „Facla”, să se gândească odată și serios și să se sească sinagoga în care a intrat, căci toleranța publicului românesc poate să mai aibă și anumite margini.

— **Prințul Ghica în Albania.** Se anunță pretendentul la tronul Albaniei, prințul român Albert Ghica, a trimis o adresă tuturor puterilor europene, prin care dă de veste că ia el conducerea revoluției albaneze, cu titlul de dictator. Prințul a alăturat adresei și un proiect de constituție a Albaniei. Nu știm întru cât este adevărat această știre, dar se pare că ea vine prea târziu, căci Albanzii sunt pe cale de liniște pentru deauna.

— **Insultarea banului Croației.** Din Agram telegrafiază: Ieri, Duminică, banul Croației Nicolae Tomasić a fost insultat, pe stradă, de un farmacist cu numele Mattauschek.

Banul se preumbla cu șeful de secție C. Rak, când deodată cineva îl lovește, cu pumn în spate. Intorcându-se, agresorul său îl lovește de două ori cu bastonul peste cap. În câteva minute s'a adunat în jurul banului lume multă. Agresorul s'a strecurat între mulțime și a dispărut. Amiazi s'a prezintat, însă, de bunăvoie procurorul, care după interogator l'a declarat acuzat împotriva lui este pornită și o altă acțiune penală.

Antecedentele acestor insulte sunt următoarele: Mattauschek primise pe vremea banului Rauch dreptul de-a deschide o farmacie în C. venița. Acest drept i-s'a luat sub noul guvern. I-s'a drept de farmacie în alt oraș. Nemulțumit cu această rezolvire, Mattauschek a stărunit să redea farmacia din C. venița. Neprimind soluția dorită, Mattauschek a ținut să răsbune insultându-l pe ban.

Incidentul a făcut penibilă impresiune în toate cercurile.

— **Sinuciderea unui medic militar.** Duminică dimineața s'a sinucis în Budapesta medicul lonel Dr. Koszka Emil, persoană foarte cunoscută în cercurile înalte din Budapesta. Koszka a jucat rol mare în societate și a fost pretutindea oaspe bine văzut.

Motivul sinuciderii e o boală incurabilă care suferea de multă vreme.

— **Proces de presă contra lui „Bud.”** Deputatul Ciabei, fostul ministru de interne K. toffy, a pornit proces de presă împotriva lui „Hirlap” pentru un articol în care se cuprindea juriu la adresa activității lui ca ministru.

— **Sănătatea Papei.** Toate știrile cari sosesc din Roma conglăsuiesc că sănătatea S. Sale Papei se schimbă spre bine. Noaptea din urmă le-a trecut marele prelat mai liniștit ca până acum. Febra îi scade din ce în ce mai mult, iar medicul i-au îngăduit să mănânce mai multe mănăciuri. Ieri Sanct. Sa a conversat mai multă vreme cu sora Sa, Maria Sarto, și cu cardinalul Merry Val. Se crede că nu peste mult Papa se va înălța pe deplin.

— **Craniile Românilor.** D. Eugene Pittu cercetează de mai mulți ani colecții de craniile

Până acuma cercetase o sută patruzeci; asta publică, în „Buletinul soc. române” rezultatul a încă o sută de tiece de căstrate la mânăstirea Neamțului.

Prile stau într'o boltă sub biserița lui Iaru cel Bun, în jurul căreia e tinterimul. Craniile stau în cutii cu geamuri, altele puse în vâzi. Oasele cealalte sunt puse în niște

mandritul încredințează că tiecele sunt de Români, din Moldova, din Muntenia și din Carabia. E pentru fiecare craniu câte o etichetă cu numele mortului pe ea și cu data și vârsta, etc.

deamănuntul a încercat 30 de cranii. Cel mai vechi e din 1704 și cel mai nou din 1865.

toate cercetările de până acuma ale d-sale în România sunt rar craniile zise dolihodolice lungi și că mai multe sunt subdolice, adică de lungime potrivită.

Craniile cele mai multe sunt cele scurte: scurte sau aproape de această formă.

Luând craniile de bărbați cu cele de femei (de la Văratec și Agapia) d. Pittard a găsit că craniile scurte sunt 70 la sută; iar la mult mai numeroase, 84 la sută. Luând la tuturor craniile cercetate (240), bărbătești la un loc, a găsit că mijlocia dă brahicefale. Deci Românii după aceste cerșar clasifică, dacă nu printre rasele brahidar măcar foarte aproape de ele.

gnatismul e rar la Români: e abia de 7.4 la sută, iar craniile ostognate sunt 51.8 la sută. Românii nu sunt botoși, adică n'au fălcile scurte înainte.

Craniile sunt și mai ostognate de cât bărbații. Mijlocia dă craniilor la Neamț (după o aproximativă a lui Manouvrier) este de 7.4; a celor dela Cocos (Dobrogea) de 7.4; a celor dela Iași (Institutul anatomic), de 7.4.

Craniile de la Neamț în de care 10, în grupa întâia, încăperea de 10 c. și la grupa a 6-a, tot atâta; la cealalte de 15 c. Cea mai mică încăperea a fost a grupei a 1516

mijlocia încăperii craniilor românești este de 10 c. și la grupa a 6-a, tot atâta; la cealalte de 15 c. Cea mai mică încăperea a fost a grupei a 1516

mijlocia încăperii craniilor românești este de 10 c. și la grupa a 6-a, tot atâta; la cealalte de 15 c. Cea mai mică încăperea a fost a grupei a 1516

Abdul Hamid atins de alienație mintală. Sultanul Abdul Hamid a rugat pe Sultanul de la Constantinopol să trimită mai multe odalisce. Sultanul i-a sădit dorința trimițând și o odaliscă din Caucaz pe principesa Sonia.

Abdul Hamid a reușit să scape din Alatin și să fugă la Patras.

Abdul Hamid e nebun. Sultanul a dat ordin unui eunuc să o străduie cu pumnalul.

Sultanul este tratat de anturajul său ca un nebun. Când îl apucă accesele de nebunie i-se pune cămașa de forță.

După ce se liniștește se roagă de iertare ca un

Listele de subscripție ale „Tribunei”. Pentru fundații din Moldova am primit dela d. V. Onigaș din Monor suma de 2 cor. Tot dela d. Onigaș am primit suma de 2 cor. pentru bustul lui Eminescu.

Expoziția din Italia și România. Din Buletinul se scrie: Societatea corală română „Cardin București, care urma să plece la 15 August în Italia, spre a lua parte la expoziția de la Roma și să viziteze orașele mai importante din Italia, a contramandat această excursiune, avizată deserviciul sanitar de mersul propriu al holerei atât în acest stat cât și în drumețările făcute în țările parcurse societatea.

Membrii din provincie nu se vor mai aduna la București, la 1 August, după ce se hotărăște.

Criminali celebri. În ultimile două decenii psihologia a făcut progrese enorme și ea a devenit o știință

care atrage din ce în ce mai mult atenția psihologilor și a sociologilor.

Ca să ne facem o idee mai lămurită despre acest progres e destul să cităm activitatea celui mai mare congres de psihiatrie, care a avut loc la Roma. Astfel la expoziția ce s'a făcut cu ocazia acelu congres au figurat mai mult de 700 de craniuri și aproape 3000 de fotografii de criminali, printre cari a fost o secțiune întreagă a unui album criminal german cu notițe.

Pe lângă aceasta au fost expuse 150 de creeri preparate după un nou sistem; o mie de autografe, poeme, desene și instrumente speciale executate de criminali, un album care a conținut mai mult de 700 de indicațiuni fizice și morale despre 500 de criminali și 300 de oameni sănătoși.

Au fost asemenea expuse harte grafice asupra criminalității în Europa în raport cu meteorologia, cu alimentarea, cu instituțiunile, cu sinuciderea.

Lacassaque a trimis două mari faximile de tatuajuri criminale franceze, tablouri prin cari se arată statura criminalilor în raport cu grosimea brațelor și criminalitatea orașelor în raport cu aceea a satelor.

Bertillon a trimis curbe grafice despre 23.000 de criminali recidiviști examinați în 12 părți ale corpului și rezultatele practice obținute pentru a cunoaște recidivisti.

Makokav, Laschi și Drill au trimis colecțiuni de fotografii de ale criminalilor ruși, politici și comuni, în special din Moscova.

D'Albertis a trimis măștile de ceară ale unui mare număr de criminali celebri.

După cum se vede știința lui Lombroso a devenit universală și se dezvoltă din ce în ce mai mult.

— **Lupta pentru sufragiul universal în Belgia.**

Mâne se va ține la Bruxelles o mare adunare a tuturor partidelor politice cari au înscris în programul lor sufragiul universal. Va fi o adunare monstră la care vor fi vre-o două sute de mii de reprezentanți ai partidului: socialist, liberal, clerical democrat și radical extrem. Deviza adunării este: un om, un vot! Pe cum se vede un energie protest împotriva votului plural, care se practică acolo și cu care voia să ne fericescă contele Andrásy pe noi. Se crede că clericaliștii reacționari vor fi slăbiți mult prin efectul mare al acestei adunări.

— **Greva generală din Londra.** Se anunță că soldații din cazarma Wolwich n'au avut ce mânca azi dimineață, eri abia pe la orele 12 au primit supă care li-se da dimineața. Cu greu a putut pătrunde în docuri pentru a se aproviziona cu alimentele necesare. Conservele de carne, care se consumă în mare cantitate la Londra s'au epuizat cu desăvârșire. Circulația stagnează, chiar și taximetrele și-au întrerupt circulația deoarece lipsește benzină.

Guvernul a adus la Londra 10.000 soldați din infanterie și 600 din cavalerie pentru menținerea ordinii, deoarece sunt temeri de accese. Populația este foarte agitată și sunt temeri că vor izbucni turburări. Guvernul a dat ordin pentru trimiterea a noi trupe la Londra.

Un adevărat dezastru pentru Londonezi este și lipsa de gheață, care nu se poate transporta din nici o parte. La Londra se consumă zilnic 1000 tone de gheață.

Greviștii au o atitudine războinică.

— **Mare incendiu la Iași.** La Iași a izbucnit Vineri dimineața un violent incendiu la școala de arte și meserii. Focul a luat naștere la magazia de materiale a școlii.

Intinzându-se repede, focul a cuprins întregul depozit al școlii, distrugând și depozitul de cocs și cărbuni.

Pompierii și soldații au depus o muncă uriașă și cu mare greutate au putut salva în parte turnătoria școlii.

Nu se poate ști până acum cum a luat naștere acest incendiu, care a cauzat pagube de peste 100 mii lei.

De notat e curajul cu care elevii Batlag, Gavrilescu și Cojocaru, precum și magazinerul Nicolau, au luptat contra incendiului până la sosirea pompierilor. Toți s'au ales cu arsuri pe față și pe mâni. Ei au fost duși la spital. Starea lui Nicolau

e gravă, astfel că a fost internat în secția drului Sculi.

Pricina incendiului nu e cunoscută.

x Atragem atenția om. cetitori, cari vor să-și comande cămine, să se adreseze fabricii Tamássy Iózsef din Cluj, str. Monostori 7, când stă la dispoziția cumpărătorilor cu bogat asortiment de căminării de teracota și majolică. Prețuri eftine, cumpărătorii rimesc garanță.

Dr. VICTOR GRAUR.

Medic universal, medic școlar calificat, profesor de igienă.

Institut de dantistică.

Arad, Andrassy-tér Nr. 22. — Etajul I în fața palatului administrativ (comitatului)

Negustori, industriași, meseriași români.

Ziarul nostru a hotărât publicarea unui tablou statistic al tuturor negustorilor, industriașilor și meseriașilor români din Ungaria.

Adresăm deci, tuturor celor interesați rugămintea să ne comunice cât mai în grabă numele firmei, orașul și strada unde se găsește atelierul sau prăvălia lor.

„TRIBUNA”

ECONOMIE.

Banca gen. de asig. soc. pe acții în Sibiu.

Vestim cu plăcere institutelor noastre de bani și celor interesați, că Tribunalul reg. din Sibiu, ca for comercial prin decizia sa Nr. 6389/911 P. dela 20 Iulie a. c., — inmanat direcțiunii în zilele trecute — a ordonat înregistrarea firmei societății noastre de asigurare în registrul firmelor comerciale, resituind în acelaș timp statutele înaintate, provăzute cu clauzula de înregistrare.

Prin acest act „Banca gen. de asigurare” este definitiv constituită. Urmează acum a se continua cu zor lucrările de organizare pentruca la 1 Ianuarie 1912 — precum este proiectat — săși poată începe activitatea.

Se aduce tot odată la cunoștința particularilor, cari au subscris acții la societatea noastră de asigurare, că „CertIFICATELE interimale” asupra acțiilor subscrise, s'au expedit deja din partea biroului societății, la institutele de bani unde s'au făcut subscrierile și de unde cei interesați le pot ridica.

Terminele de plată ale ratelor viitoare încă nu s'au fixat din partea direcțiunii. Indată ce aceasta se va face, terminele vor fi aduse la cunoștință în mod uzitat.

— **Producția grâului și prețul lui.** Cestiunea prețului cerealelor în general, a grâului în special, preocupă în cel mai înalt grad cereurile noastre agricole și comerciale. De aceea vom examina-o din nou, cu gândul de a face cât mai multă lumină în jurul ei.

Ministerul agriculturii a evaluat producțiunea noastră de grâu din anul acesta la 33 milioane hectolitri, sau 26 milioane chintale metriche (un chintal metric = 100 kgr.) Părerea noastră este că evaluarea a fost exagerată și că nu vom obține nici 30 milioane de hectolitri.

Până acum s'a vândut foarte puțin din grâul nou. Tranzacțiunile pe termen din timpul iernii nu s'a făcut mai de loc în anul acesta; iar vânzările

prompte sunt și ele foarte limitate în comparație cu anii trecuți.

De data aceasta agricultorii nu s'au prea grăbit să-și desfacă marfa și au făcut foarte bine.

An făcut bine, pentru că acum grăul e în urecare la toate bursele din străinătate și din țară. Față de acum câteva săptămâni, urecarea e simțitoare chiar și lucrul acesta nu poate decât să ne bucure.

Se naște acum o întrebare. Ce va fi în viitor?

Credința noastră este că prețul grăului se va ureca din ce în ce mai mult; așa că agricultorii ar trebui să mai aștepte încă.

În cele ce urmează vom expune în linii mari considerațiunile pe cari ne întemeiem când facem această afirmațiune.

Ceeace trebuie să se știe în primul rând este evaluarea producției de grâu din lumea întreagă. În această privință avem informațiuni precise, luate din cele mai sigure izvoare.

Din punct de vedere al cultivei grăului, țările din lumea întreagă pot să fie împărțite în două mari categorii: țările din emisfera sudică și țările din emisfera nordică. În prima categorie se cuprind Argentina, Australia, Chili, Urugaul și Noua-Zelanda.

În toate aceste țări abia s'a terminat semănatul grăului; așa că pentru ele nu se poate face nici o evaluare asupra producției viitoare a grăului. În afară de aceasta, producțiunea lor totală nici nu reprezintă o proporțiune prea mare în producțiunea mondială a grăului: 72 milioane chintale metrice în 1910, din 1 miliard chintale, la cât s'a ridicat în același an producțiunea din lumea întreagă.

În asemenea condițiuni, pentru moment mai ales țările din cea d'a doua categorie prezintă interesul cel mare de a le cunoaște producțiunea de grâu.

Și aci se impune o clasificare. Până în prezent posedăm evaluarea producției grăului la 12 din aceste țări, anume: Statele-Unite, India, Ungaria, Italia, România, Spania, Anglia, Japonia, Belgia, Danemarca, Elveția și Luxemburg.

Evaluarea de care vorbim se datorește institutului internațional de agricultură dela Roma și a fost făcută pe ziua de 1 August s. n.

După socotelile acestui institut, producțiunea grăului din aceste 12 țări va fi în anul acesta de 493 milioane chintale metrice, față de 473 milioane chintale metrice, cât a fost în anul trecut. Ar rezulta de aci un excedent de 20 milioane chintale metrice.

Dela 1 August încoace, alte informațiuni noi au venit să modifice în mod simțitor evaluarea

de mai sus. Grăul de primăvară din Statele-Unite din pricina căldurei a suferit stricăciuni considerabile; așa că producțiunea sa va fi cu mult mai mică decât o arată institutul internațional de agricultură dela Roma.

Apoi, este astăzi dovedit că chiar evaluarea din celelalte țări este exagerată.

În asemenea condițiuni, cele 12 țări nu numai că nu vor da un excedent de producțiune, dar vor avea chiar un deficit simțitor.

Dar situația este și mai rea în restul țărilor din emisfera nordică, pentru care nu s'a putut face încă o evaluare mai serioasă, țări a căror producțiune de grâu reprezintă totuși aproape jumătate din această categorie: Rusia, Franța, Italia, Germania, Canada, Australia, Bulgaria, Turcia, Portugalia, Suedia, Olanda, Grecia, Algeria, Serbia, Egiptul, Mexicul și Norvegia.

În primul rând, Rusia are o recoltă de grâu foarte slabă și se cunoaște care este importanța acestui stat în ce privește exportul de grâu. Rusia produce în mijlociu cam 20 la sută din grăul produs de lumea întreagă; așa că o recoltă proastă din acest stat micșorează în mod simțitor producțiunea mondială.

După știrile cele mai noi, apoi, nici recolta Franței nu este bună cum se credea până mai acum câțva timp. Se afirmă cu siguranță că această țară va fi nevoită să importe grâu și în anul acesta.

Deasemenea și nevoile Germaniei vor fi în anul acesta mai mari decât în anul trecut.

În rezumat toate aceste din urmă țări vor avea un deficit simțitor, mai simțitor cu mult decât deficitul țărilor pentru care s'a făcut evaluarea.

Reiese de aci dar că din știrile ce posedăm până acum producțiunea mondială a grăului în anul acesta va fi mai mică și încă simțitor decât în anul trecut.

Consecința acestui fapt va fi desigur o urcare din ce în ce tot mai mare a prețului grăului; așa că agricultorii, cari vor mai aștepta, vor face foarte bine, după părerea noastră. „Seara”.

POȘTA REDACȚIEI.

Fenloc. Amândoi adresații lipsese pentru mai multă vreme din Redacție.

„Un credincios” Covășinț. Publicând scrisoarea d'alea am aduce mai multă stricăciune cauzei decât folos. Mai notăm că din altă parte am primit informații de altă natură. Muncii cu toții pentru stabilirea păcii: aceasta vi suprema datorie de buni Români.

„Adio”. Cu poșta de azi primim dela rești versurile dela vale, cari poartă titlul „și o iscălitură cu neputință de descifrat:

Tubit sau nu, tot moarte-i pentru mine;
Sunt obosit, și nu mai pot lupta!
Pe pat de flori, pe pat de spini de-oi sta
Tot una mi-e când plânsul 'n ochi îmi va
Eu tot ce-ți cer, e să mă poți uita!
Vestmântul alb te prinde mult mai bine,
Amorul meu e haină de suspine;
Alungă... fugi... reia-mi iubirea ta!
Eu n'am noroc și-s urgisit... averea
Ce am moștenit, atâta-i doar... durerea!
Ori cât să lupti, nu este chip să 'nfringi
Te du! Și fugi... Adio, zi-mi iubită;
E de ajuns o inimă zdrobită!
Să plângi și tu? O! nu, de ce să plângi!

Poșta Administrației.

Z. Popovici Roșcani. Abonamentul Dr. tit acum până la finea anului c.

P. Moys de Fejéregyház. Sălște. Am p 14 cor. în abonament până la 1 Oct. 1911.

I. Fr. Popu Bpesta. Am primit 14 cor. nament până la 1 Oct. 1911.

Redactor responsabil: Iuliu Giurgiu „Tribuna” institut tipografic, Nichin și c

R E I S Z
MIKSA
fabrică
MOBILI

în

Oradea-mare-Nagyvárad

Calea Rákoczi-ut No 14

(Lângă Apolo).

Leon Tolstol.

83

RĂȘBOIU ȘI PAGE.

ROMAN.

Trad. de A. C. Corbul.

(Urmare).

— Aseară i-am văzut, Excelență, dar acum nu pot fi sigur. Doriți poate să merg în recunoaștere cu huzarii mei?

Bagratiun făcu o pauză și înainte de a răspunde se sili să lămurească trăsăturile lui Rostow.

— Bine, făcu el, poți merge.

— Mă supun, răspuse Rostow.

El dete pinteii lui Beduin, luă cu dânsul pe sub ofițer și doi huzari și coborî colina, îndreptându-se spre partea de unde veneau strigătele. Când fu la picioarele dealului nu mai văzu pe nimeni, dar auzi deslușit strigătele Francezilor. El ajunse la un drum și își opri calul, întrebându-se dacă trebuia să înainteze pe șoseaua, a cărei albeață se deslusea în brumă, și de pe care ar putea lămuri dușmanul de departe. Dar Rostow străbătu drumul și urcând dealul în galop se apropie de locul unde în ajun zărise pichetul francez.

— Iată-i, Nobleța Voastră! strigă în dosul lui unul din huzari.

Și înainte ca Rostow să fi avut vreme să deslusească un punct negru în mijlocul cetei, el văzu țș-nind o flacăra, auzi o detunătură, și un glonte s'ar-năi jalnic la urechile lui, perzându-se apoi în depărtare. Un al doilea glonte rămase în țevă: cartuşul nu luase foc.

Rostow își întoarse calul și se îndepărtă în galop. Patru detunături răsunară încă la intervale neregulate.

Când se apropie de Bagratiun, Rostow luă poziție în fața sa cu mâna la chipiu. Dolgorukoff susținea mereu că Francezii aprinseră focul, numai ca să-i păcălească pe Ruși.

— Excelență, grăi Rostow, pichetul e tot în locul unde l-am văzut aseară.

— Foarte bine, foarte bine, făcu Bagratiun, vă mulțămesc domnule ofițer.

— Excelență, dați-mi voie să vă prezint o rugăminte? zise Rostow.

— Ce este?

— Escadronul nostru trebuie să rămână mâne la rezervă; dați-mi voie să mă atașez la cel dintâi escadron.

— Cum te numești d-ta?

— Conte Rostow.

— Ah! ei bine, rămâi cu mine, îmi vei fi planton.

— Ești fiul lui Ilia Andreici? întrebă Dolgorukoff.

Dar Rostow nu-i răspuse. „Mâne, își zise el, mă va trimite poate să duc un mesajiu împăratului. Domnul fie lăudat”.

În vremea asta în armata franceză se cetea ordinul de zi al lui Napoleon, și împăratul făcea călare ocolul taberei. Soldații aprindeau în drumul său focuri bengale și alergau după el, strigând cu putere: „Vive l'Empereur!”

Iată, în substanță, ordinul de zi al lui Napoleon:

„Soldații! armata rusească merge împotriva noastră ca să răsbune înfringerea dela Ulm. Aveți de a face cu aceleași batalioane, pe cari le-ați bătut deja la Hollabrünn și pe cari le-ați urmărit de atunci până aci. Pozițiunile noastre sunt invulnerabile, și în vreme

de dușmanul va merge cu scopul de a-mi ocoli el îmi va prezenta flancul.

Soldații! voi dirija eu însumi batalioanele noastre. Mă voi ține departe de foc, dacă, cu bravura obișnuită veți duce zăpăceala și dezordinea în rila inamică; dar dacă victoria ar fi un singurament nesigură, îl veți vedea pe împăratul nostru nându-se celor dintâi lovituri, căci biruința nu se pusă la îndoială, mai ales în ziua când este vorba de onoarea infanteriei franceze, care e așa de neoforoarea națiunii. Să nu părăsiți rindurile, sub că transportați pe cei răniți. Fiecare dintre voi plătiți ai Engliterii, animați de atâta ură împătați națiunii noastre. Victoria aceasta va încheia noastră și vom putea lua cartierele noastre de unde ne vor ajunge trupele cele noi ce se fer in Franța. Atunci, pacea pe care o voi dicta demnă de poporul meu, de voi și de mine.

LX.

La orele cinci dimineată întunericul nu se stia încă. Trupele centrului, ale rezervelor flancului drept, conduse de Bagratiun, erau nă Dar pe flancul drept, coloanele de infanterie, de lerie și de artilerie cari trebuiau să scoabore cătâi de pe înălțimi ca să atace flancul drept, împ du-l după dispozițiune către munții Boemiei, erau în mișcare și părăseau tabăra.

Fumul, eșind din focul în care se ardeau olă de cari trupele aveau de gând să se desbăreze, privirile.

Era întuneric și frig. Ofițerii dejunau, bându iul în grabă; soldații își mestecau biscuiții, băta talpa la pământ ca să și încălzească picioarele.

GRUBER DEZSŐ

magăzin de pălării și articole de modă pentru bărbați.

Cluj-Kolozsvár,
Colțul străzii Wesselényi și Szép,
vis-à-vis cu hotelul »Fészle«

Noutăți în pălării de domni și copii, albituri, cravate și totfelul de articole.

Prețuri solide!

Serviciu conștientos!

FABRICA DE BRÂNZĂ

TRANSILVANIA

CLUJ

PIAȚA SZÉCHENYI, (CASA RÉGENI).

Recomandă fabricatele sale, calitate bună:

Brânză săcuiască 1/10 — 1/4 kg. în burduf

Brânză săcuiască 1 — 2 kg. în burduf

Brânză săcuiască 4 — 10 kg. burd. mare

Brânză săcuiască 5 kg. în lemn

Brânză săcuiască 10 — 15 kg. în lemn

Caș de Cluj format de țigle, pe

lângă prețurile cele mai moderate.

Catalog gratuit.

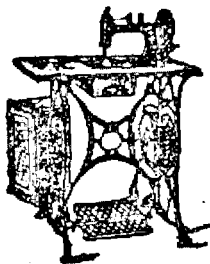
Horváth Béni

mehanic

Nagyvárad, Kossuth Lajos-u. 18.

Recomandă în atenția publicului din loc și provincie, atelierul său mehanic aranjat de nou, unde primește comande și **reparări de lucruri** ce aparțin în branșe precum mașini de cusut, de scris, biciclele și gramofone etc. Utensiliile acestor mașini le are în depozit.

Reparaturile se efectuează repede și prompt.

Wällischhof

stabiliment de hidroterapie și sanatoriu aranjat conform tuturor recerștelor moderne; dietetică după sistemul Dr. Lahmann, (băi de aier, de soare, de abur, de aier cald, de acid carbonic, de oxigen, de radium băi medicinale și electrice, gimnastică etc.) 30 minute depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Indicat la toate boalele nervoase și cele ale schimbului organic (neurasthenie, histerie, amemie, diabet, diathesă urică, reumatism, boale de stomach și de intestine etc.)

Cură de slăbire și îngrășare.

În stabiliment nu se primesc morboși de boale infecțioase și boale psihice.

Posta: Maria-Enzersdorf bei Wien.

Telegrame și telefon: Wällischhof-Gießshübl bei Wien
Cu prospecte și cu detalii stă la dispoziție direcțiunea și medicul-șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza.

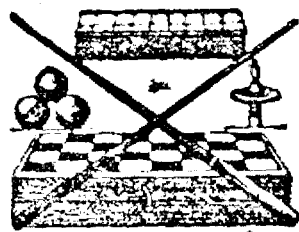
Krämer Károly

strungar

Făgăraș, Apaffy-utca Nr. 2.

Primește spre efectuare și reparare toate lucrurile ce aparțin acestei branșe, și recomandă neguțătorilor dopuri pentru buți, în orice mărime, pregătite din material excelent.

Ține în depozit în abundență mare totfelul de articlii pentru fumători, gherghefuri pentru lucrul de mână etc. etc.

Comandele din provincie se execută prompt și cu cea mai mare punctualitate.

Obiectecte admirabile.

loc restul de barace, scaunele, mesele, roțile,

văzduh se urca sgomotul monoton al miilor de coloanele mergeau fără să știe unde, și toată cea aceasta, precum și fumul des și ceata, îi făceau să deosebească locul pe care-l părăseau unde ajungeau.

se făcuse așa de deasă, încât, cu toate că deabinelea, nu puteai vedea la zece pași. Peste din toate părțile rușii erau amenințați să intre în zecere cu inamicul, pe care nu-l vedeau. Dar co-măintau mereu, urcând și scoborind dealurile, peste grădini și curți, prin locuri necunoscute, și întâlneau pe Francezi. Din potrivă, la stânga, pretutindeni ele recunoșteau trupe rămânând în aceeași direcțiune. Și fiecare soldat simțea de sentimentul că e înconjurat de ai săi. Un mers de un ceas, o mare parte a trupelor tăia să se oprească. În rinduri trecu impresia că trecea ceva neașteptat.

momentul de întinare și de energie cu care trupurile puseseră în mișcare, începu să se preschimbe și în mânie în contra dispozițiilor stângace.

acelei dezordine se datora faptului că șefii centrul rusec prea îndepărtat de flancul drept, și poruncă cavaleriei austriace care urma flancul, să treacă la dreapta. Mai multe mii de călăreți se înfruntau în fața infanteriei, care fu nevoită să

col coloanelor, o călăuză austriacă avu o alie cu un general rus. Generalul dorea ca șirul să se oprească, călăuză arunca vina asupra celor superioare și trupele așteptau pe loc encercându-l din curaj.

După o haltă de un ceas ele se puseră în mișcare, scoborindu-se pe deal. Ceata care se risipea pe înălțimi, era mai deasă în vale.

O defunătură, încă una, mai întâi neregulate și la intervale neegale, apoi mai regulate și mai dese, răsunară. Lupta începuse pe Goldbach.

Rușii cari nu se așteptaseră să găsească dușmanul pe acest riu, înaintară, apoi se opriră, neprimind la timp poruncile șefilor și ale arhizantilor care rătăceau prin ceață, într-o țară pe care n-o cunoșteau, și cari nu și regăseau corpurile de armată.

Întâia, a doua și a treia coloană cari se coborâră la vale, se aflau în aceleași condiții. Coloana a patra în care se afla Kutuzow, rămăsese pe înălțimile din Pratzen. Acolo ceata era mai rară, dar tot nu se putea lămurii ce se petrecea în vale. Până la nouă dimineața nimeni nu putu ști dacă dușmanul era la zece kilometri sau la doi pași de Ruși.

La ceasurile nouă dimineața, ceata se întindea ca un ocean peste întreaga câmpie. Dar la Chlampanitz unde se ținea Napoleon înconjurat de mareașii săi, văzduhul era senin. Deasupra capului său se întindea cerul de un albastru curat, iar discul soarelui, ca un enorm vapor roșu plutea pe marea lăptoasă a ceții.

Nu numai toate trupele franceze, dar însuși Napoleon cu statul său major, se aflau, nu de coalaltă parte a riuului unde Rușii vruseră să ia pozițiune ca să înceapă atacul, ci de partea ceastălaltă, și așa de aproape de Ruși încât nu putea deosebi cu ochii liberi un infanterist de un cavalerist. Napoleon se ținea puțin mai înainte de mareașii săi, călare pe cal arab de culoare cenușie; împăratul Francezilor purta mantaua albastră, cu care făcuse campania în Italia...

El privea în tăcere colinele eșind din mare și din ceață, și pe cari, în depărtare, se mișcau trupele rusești.

Napoleon asculta împușcăturile ce răsunau în vale. Nici un mușchiu al obrazului său, încă slab în epoca aceea, nu trăsărea; ochii lui strălucitori erau ațintiți pe un punct unic. Prevederile sale erau juste, trupele rusești se coborau deja la vale, îndreptându-se către eleștae și lacuri, degajând astfel în parte înălțimile din Pratzen, pe care el avea de gând să le atace și pe cari le socotea ca pe cheia pozițiilor.

Știrile ce i-se aduseseră în ajun, sgomotul roților și al pașilor care se auzise toată noaptea la avant-posturi; mișcările desordonate ale trupelor rusești, totul îi dovedea limpede că aliații îl credeau departe înainte, că coloanele de lângă Pratzen erau centrul armatei rusești și că centrul acesta era destul de slab, ca să-l poată ataca cu succes.

Cu toate acestea nu începu încă lupta. Ziua aceea, aniversarea încoronării lui, era solemnă pentru dânsul. Aproape de zori el atipise câteva ceasuri, și se deșteptă vesel, proaspăt, bine dispus, în aceea dispoziție sufletească, când totul pare cu puțință, când totul răușește. Apoi se urcăse pe cal și o luă razna peste câmpii. El se ținu multă vreme nemiscat, privind la vărfurile dealurilor ce străpungeau ceața, iar cliplul lui rece avea o expresiune de fericire sigură, așa cum o au copiii și oamenii îndrăgostiți.

Mareașii se țineau la spatele lui, fără să-i permită a-i distra luarea aminte. El privea mereu când la înălțimile de pe Pratzen, când la soarele care eșea din ceață. De îndată ce globul de foc eși pe deplin din brumă, împrăștiind snopi de lumină uluitoare peste câmpii, Napoleon, ca și cum n'ar fi așteptat decât clipa aceea, își scoase mînușă de pe mîna sa mică, albă și frumoasă, și făcu mareașilor semnul să se înceapă lupta.

(Va urma).

Miere de albine curată

în orice cantitate cumpără »Severineana« societate comercială pe acții, Caransebeș.

Invenție Nouă.

Invenție Nouă.

Moară de oțel

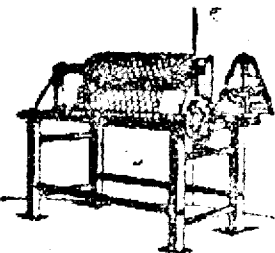
pentru întrebuințare în economie și acasă, mașină excelent orzul, cucuruzul și grâul, se învârtă cu mâna, puterea de muncă a unui băiat de șasă ani, un kilogram pe minut pelângă garanță și se capătă numai într'o mărime.

Prețul 14 coroane

Face aparate pentru desfacerea sămânței de lucernă și trifoiu, de mână cu puterea ori cu mâna cu puterea ori cu mâna, de aplicat în mașina de îmbătut ori de sine stătătoare. Prețurile să se întrebe la

Kádár Gyula

fabrică de aparate de desfăcut sămânța trifoiului și atelier de reparat mașini în Nagyvárad, Villanytelep mellett.

Cele mai excelente instrumente pentru săparea de :

fântâni arteziene

le pregătește și expediază

VÁRADY LAJOS

fabrică de instrumente în

H.-M.-Vásárhely, VI., Ferencz-utca

Nu trebuie să anteprenori; domeniile, comunele, singuraticii: singuri pot face săparea cu instrumentele sale. PRIMLUCRĂTOR MIJLOCEȘTE.

Recomandă și mașini pentru împletitul de sârmă.

Catalog de prețuri gratuit și franco. PREMIAT LA ȘASA EXPOZIȚII.

Giobotari, ATENȚIUNE! Pantofari

AUREL BRINZAY

fabricant de unelte,

BUDAPEST, VIII., Losoncy-utca 18

Pregătește toffelul de unelte pentru ciobotărie și pantofărie. Catalog trimis gratis.

Ilustrate

cu motive românești și cu vederi din România ș. a.

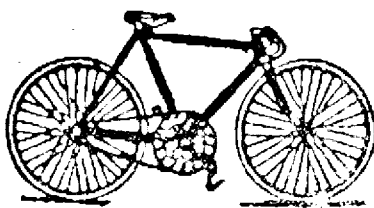
se pot căpăta la »Librăria Tribunei«.

Bicicletele de re-nu memondial:

THE CHAMPION

și PREMIER

cu osie campanilară

roată automată (cu frână liberă) se vând pelângă garanță de 3 și 5 ani cu prețul original a fabricii, fără de nici o ridicare de preț în rate lunare de 12 și 15 cor. precum și

— părți alcătuitoare pentru biciclete —

ca gumă interioară și exterioră prima calitate, sonerie, lampe, pedale, lanțuri, roată automată, conus. În urma circulației mari unde în toată Austro-Ungaria trimite și în provincii cu preț foarte redus — în mare cu preț original de fabrică. —

Láng Jakab și fiul

mare comerciant de biciclete și părți alcătuitoare

Budapesta, VIII., József-körut 41.

Filiale: Baross-tér 4 și în Buda, II., Margit-körut 6.

Catalogul de lux cu 1000 de chipuri se trimite gratuit.

Cură de Ingrășat și de sânge!

Cacaua universală

Aszódy

dă rezultat sigur. Pe lângă o folbsintă lunară se poate ajunge o îngrășare de 3—4 kgr. Recomandată prin medici.

Cognac-medical

Unt de ceai, brânză de Liptó și salamă de Brașov

în gros și en detail

singura desfacere, pentru Oradea-Mare și Biharia:

Nagyvárad, strada Kossuth L.

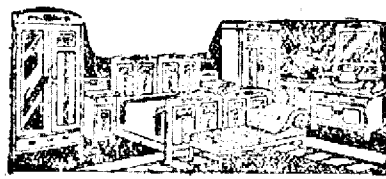
Lemnăria și fabrica de mobile din Ungaria de sud.

(Délmagyarországi famegmunkáló és bútorgyár).

Timișoara

Fabrica: Elisabetin, Hattyu-u. 23.

Depozitul: Josefín, Kossuth-u 17.

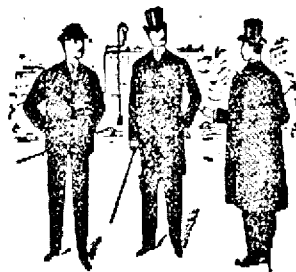

Avem în depozit: mobile p. dormitor, sufragerie, salon și locuințe garçon, lucrate în atelierul nostru, apoi garnituri de piele precum și mobile de aramă, executate după cele mai moderne și nouă cerinți. —

Comandele se efectuează grabnic și conștiințios, pelângă garanță demnă de toată încrederea. Prețuri convenabile.

Prăvălie nouă. Prăvălie nouă.

Mészáros Károly,
croitor pentru domni
Kolozsvar, Szentegyház-u. 6.

Iși comandă depozitul bogat asortat cu stoffe din țară și străinătate, lucrează toffelul de haine bărbătești la ultima modă, croi modern, serviciu prompt, lucru ireproșabil și prețuri moderate.

Katona și Staiti

ingineri diplomați

Biroul:

Budapesta, VIII., Losonczy-u.

Primește toffelul de lucrări mecanice și tehnice, planuri de instalațiuni de beton, piatră. Preliminări și măsurări de pământ, parcelări și împărțiri. —

Edifică toffelul de lucrări în bel

Urmașul lui

Gustav Novák

pălărier

și magazin de modă bărbătească

Timișoara-Josefin

Strada Ludovic Kossuth No

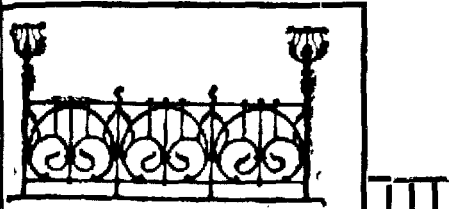

Cel mai mare magazin de pălării moderne

pentru domni și copii, precum în articole de modă bărbătească și chipie pentru uniforme cu prețurile cele mai moderate și serviciu pro

Traian Turturean
artistic și pentru zidiri
în Bistrița.

ori ce lucrări de bransa aceasta
stringerea cu fer a zidurilor, pre-
de porți și garduri de fier, bal-
repti, îngrădiri de morminte, cămine
etc. executate artistic și prompt.
Totodată spre efeptuire tofelul de
uri atingătoare în bransa aceasta
prețuri ieftine și serviciu pu ictual.

JOHAN GENSTHALER

giuvaergiu și ciasornicar,
în Orăștie. Szászváros.
Filială în Szászsebes.

Vânzare de juvaere, de aur și argint
și ceasornice pe
lângă garanție și
prețuri moderate. -
Să fac orice reparaturi
de juvaere și ceasor-
nice de aur, repede
precis și ieftin. —
Serviciu conștințios. :-

MEGYERI IMRE

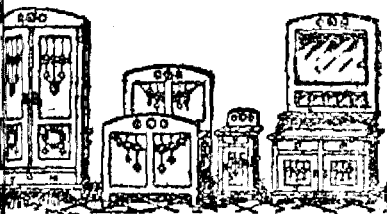
văpsitor de haine, curățitor chi-
mic, broderie, și institut pentru
spălatul rufelor cu aburi, în
ALBA-IULIA - Gyulafehérvár.
Széchenyi-u. (lângă biserica călug).

Primește curățiri lucioase și fine, cu-
rățire de trusouri, albituri de desupt,
de masă și de pat, perdele și ori-ce
lucruri din bransa aceasta cu prețuri
foarte moderate. Curățire și vopsi-
torie chimică de tot-felul de haine
pentru bărbați și femei, pardesii fără
a le desface, apoi materii de mobile,
perdele, dantele etc., cu prețuri moder.

Mağazin de mobile. S)

HACKLER

mplar de mobile și edificii
OS, Strada Făgetului No 91.

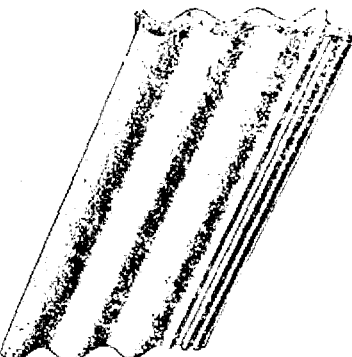
ori ce lucrări pentru aranjamente de
ine, birouri și locuințe, deasemenea
iadiri, lucrări în cel mai modern stil,
ierare promptă și din material uscat.
e și proiecte fac grabnic și gratuit.

Telefon Nr. 316.

Reiber István

antreprinsă de betoane și
pavare, reprezentantul socie-
tății de asfaltare ung. pe acții

Timișoara, Gyárváros, Uri-utca Nr. 32.

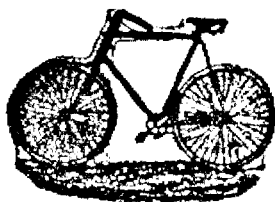
Primește lucrări de betonaj, pavări și tincuiri, pie-
trării, canalizări, și asfaltări. — Se vinde ciment de
Portland și românesc prima calitate cu prețuri re-
duse și în orice cvant, la comande cu vagonul se
transportă în condiții de plată foarte favorabile.
La lucrări comunale și de biserici cele mai mari
favoruri. — Prospecte de prețuri la dorință gratuit.
Toate comandele să se adreseze la firma de mai sus.

Leitner Sándor

mechanic și electrotehnic
Cluj—Kolozsvar,
Strada Deák Ferencz Nrul 30.

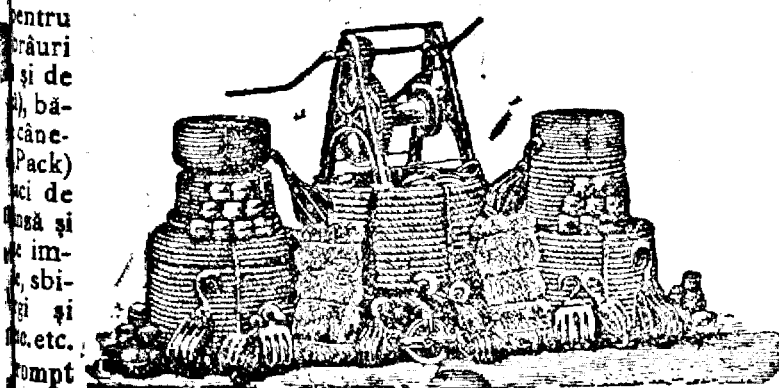
Vinde și repară pe lângă prețuri mo-
derate: casse de bani, biciclete,

ni de cusut, gramafone
mașini de scris. — Primește
muncă de bransă, precum: în-
cererea soneriilor, a lumini de
ce și a diferitelor motoare.

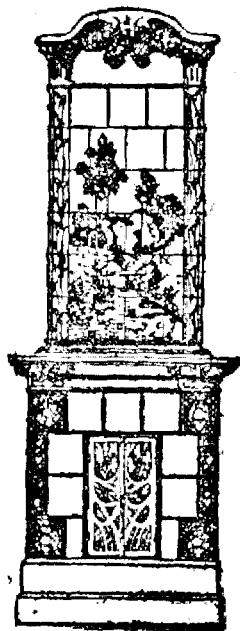

cea mai mare din **Joanovics János**. Tot-felul de
judică — este a lui funil de că-
fir, brăcii, legătoare. Așezare și scurtare de funil de
pentru transmisiuni. — Lugoj (Lugos). Atelierul:
Făgetului No 77. — Mağazin și birou: Piața Izabella. —

rii de cânepă, pentru uzinuri și economii:
tru trăsuri (pentru fân), legătoare de snopi, funii pentru boi,
streanguri, hamacuri, mreje p. pescari, rețeaș pentru cai etc.

Mare depozit de cuptoare.

Am onoare a aduce la cunoș-
tința on. public, că în Kolozsvar,
Monostori-u. 7, am deschis
un mare mağazin înregistrat
și provăzut cu *cuptoare din țară*
și străinătate, unde se află în de-
pozit permanent cuptoare moderne
de majolică stil secesion și cuptoare
de olane Daniel, precum și cămi-
nuri și cuptoare de bucătărie.

Atrag atenția publicului asupra de-
pozitului meu model, asigurînd-ul tot
odată despre calitatea perfectă ale arti-
coleur și prețurile cele mai solide.

Așteptând binevoitorul sprijin sunt
cu deosebită stimă:

Tamásy József,
Kolozsvar.

Abonați și răspândiți
Tribuna Poporului
foaia țăranului român.

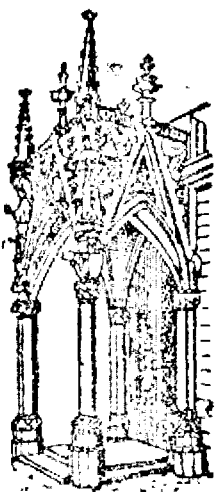
= Atelierul de fotografariat a lui =

== **Csizhegyi Sándor** ==

Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király-tér Nr. 26.
— (Lângă farmacia lui Hintz). —

Aici se fac și se măresc cele mai frumoase fotografii, deasemenea acvarele, picturi în olei, specialități în pânze ori mătase, cari prin spălare nu se strică. La firmă fiți cu băgare de seamă n'o confundați, Cluj-Kolozsvár, Piața Mátyás király tér No 26, lângă farmacia lui Hintz. — Referindu-vă la acest ziar veți avea favor în prețuri.

Nagy Sándor, sculptor, Arad, Kossuth-u. No 4.
:- In stabilimentul de piatrărie a lui Mairovitz. :-

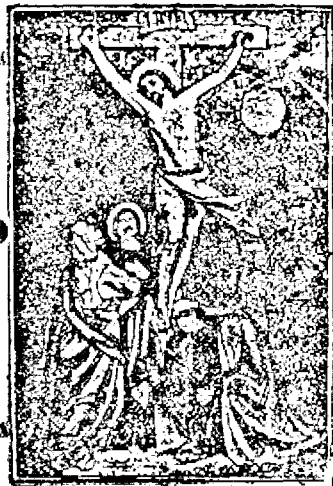

Execută și reparază

Lucrări de sculptură artistică

figurate și decorative precum și portrete după natură și fotografii, monumente mormântale, totfelul de produse ale industriei, apoi lucrări moderne sculptate pentru decorația zidurilor din teracotă, piatră, ghips, ciment și din alte materii pelângă prețurile cele mai ieftine și serviciu conștiințios.

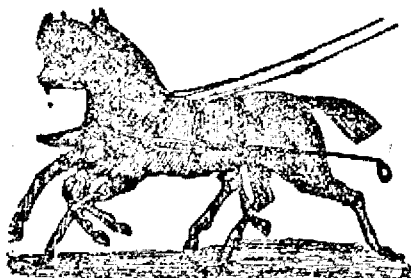
In 1904 a câștigat dela societatea din Budapesta a văpsitorilor auritorilor și instructorilor diplomă. —

Taferner Antal

auritor de biserici și saloane
Versecz, Temesvári-u. 20.

Primește spre executare, conform planului aurire și reparare, iconostase, altare, s. mormânt, acoperiș de turnuri, aranjamente bisericesti apoi pregătirea tuturor lucrărilor de brânza aceasta precum și repararea și vopsirea de nou a monumentelor deasemenea și orice icoane bisericesti. La dorința pregătesc prospect; pentru vederea lucrărilor în provincie merg pe — — — speșele mele proprii. — — — Execuție promptă. Serviciu conștiințios.

Atelier de curelărie, șelărie și coferărie:

Orendt G. & Feiri W.

(odinioară Societatea curelarilor)

Sibiu—Nagyszeben,
Heltauerg. Str. Cisnădiei 45.

Magazin bogat în articole pentru căroțat, călărit, vânat, sport și volaj, poclăzi și procovături, portmonee și bretele solide și alte articole de galanterie, cu prețuri foarte moderate. Depozit permanent în curele de mașini, curele de cusut și legat, Sky (vârzobi). — Recomandă pe urmă cei mai buni jamperi de piele fabricație proprie, pentru civili și militari, cari stau strins lipite pe picior. — Reparările se execută prompt. Mare deposit de hamuri pentru cal dela soierile cele mai ieftine până la cele mai fine, coperitoare (toluri) de cal și cofere de călătorie. — Comandele se efectuează conștiințios.

Soc. pe acții de producerea lemnului Budapesta

(Fatermelő Részvénytársaság Budapest)

Fabrică mecanică de butoaie

BROD (Slavonia).

Expedează tot felul de butoaie din lemn de stejar calitate bună, cu prețuri moderate.

Oferte primește

Societatea pe acții pentru producerea lemnului

Agentura centrală: Budapesta, str. Nádor 19.

Uzina Brod (Slavonia).

Societatea pe acții transilvăneană

Vereinsban

se recomandă la executarea legării caselor, la canalizarea lor, reconstruirea latrinelor, apoi la lucrări de beton și betonate, canalizări, rezervoare, apaducte, fundamente mecpavarea străzilor în ciment și asfalt, podini de beton și t

Recomandă apoi magazinul său bogat în tuburi de cplăci, van de apă și de nutreț, tăbli de ciment la coperselor, cimentarea criptelor ș. a.

Vinzare de Cement-Portland. Lucrări după proiecte.

BIROUL:

»Societatea pe acții transilvăneană Vereinsban
Sibiiu, Fleischergasse Nr. 17. și Saggasse Nr. 7.

Bencsik Zsigmond în Dev

Oferă

ghete americane și franceze

cusute cu mâna în atelierul propriu — precum și —

ghete gata

f. moderne p. bărbați, femei și copii.

galosi, gheto comode și gimnastică. Mare magazin gume renn de Sullivan pe tocuri la ghet creme excele

Ghetele pentru picioare neregulate și bolnave pregătesc după măsură. — La comanda din provincie destul a se trimite o gheată folosită. — Serviciu prompt

Fabrica de tâmplărie instalată cu putere de mașini a lui

Rudolf Gy. Brassai

Orăștie (Szászváros) Strada Spitalului 10 (casa proprie)

Se recomandă pentru furnizarea oricăror lucrări de tâmplărie (mășarie) pentru clădiri, atât în loc cât și în provincie. La comandă se pregătesc în orice stil și calitate, mobile pentru camere de locuit, birouri, instalații pentru băcării, farmacii, mobilieri pentru biserici și școale, din lemn bun și uscat, pelângă prețuri convenabile. Planuri și modele se trimit gratuit. Comandele se execută prompt și conștiințios.